

Namsskogankortet
Att: Namsskogan fjellstyre
Turisten 1
7890 Namsskogan

21.01.2019

Norges Vassdrags- og Energidirektorat (Nve)

Postboks 5091

0301 Oslo

Revisjon av konsesjonsvilkår i Øvre Namsen. Høringsuttalelse

Uttalelsen gjelder Tunnsjøelva og terskler i øvre deler av Namsen.

Utfordringer i Tunnsjøelva:

- Stort sett lite vatn, særlig ovenfor Litjelva med et nedslagsfelt på 13 km²
- Rask vannstandsøkning med «spyle-effekt» ved produksjonsstopp og overløp Grøndalsdammen.
- Dårlig utnyttelse av produksjonsmulighetene=små fisk.
- Terskler trenger vedlikehold.
- Ørekyt sprer seg.
- Uklart med Namsblank i nedre deler, mulig det finnes opp til Storsela. Supplerende undersøkelser sommeren 2018. Ikke publisert.

Utfordringer i øvre deler av Namsen (med utgangspunkt i kunnskap om forholdene i Namskroken)

- Selv om tersklene er intakte og demmer opp vannspeilet som forutsatt er det et inntrykk at det er dårlig ørretproduksjon. Terskler gir ofte gode forhold for for ørekyt.

Bakgrunnsdokumenter i tillegg til lokalkunnskap og egne observasjoner:

Revisjonsdokumentet:

1. Kapittel 7.4. For å unngå vannspeil over HRV på Tunnsjøflyan ved stopp i Tunnsjødal kraftverk, slippes vann over dam og gjennom luker ut i Tunnsjøelva. Gir rask vannstandsøkning (spyleeffekt?) I dag kan NTE fritt gjøre dette, da det ikke finnes regler for vannføring i Tunnsjøelva.
2. Kapittel 8.3.3 Tersklene viktige og må fortsatt ivaretaes Jfr plan pkt 9.1.6
3. Kapittel 9.1.6 Sammendrag og konklusjon Tunnsjøelva. Her gjentas i korttekst Sweco-rapporten:
 - a. Habitatforbedrende tiltak for å øke produksjonen:
 - i. Velikeholde terskler
 - ii. Sikre gytefisk å forsere terskler
 - iii. Samle elveløp
 - iv. Hindre spredning av Ørekyt.

Namsskogankortet
Att: Namsskogan fjellstyre
Turisten 1
7890 Namsskogan

- b. Minstevassføring. Her er stor gevinst for de første 0,2-0,4 m³/s. Siden minker effekten med mer vatn etter som elvebunnen fylles opp. Dette gjelder biologisk produksjon.
4. Kapittel 11.1.1 Her henviser NTE sjøl til Sweco-rapport om «stor» miljønytte sjøl med lite vatn.
5. Kapittel 12: « Forslag til endringer i vilkårene» (NTE sine egne forslag) Her gjentar NTE at det gir stor nytte sjøl med liten minstevannsføring. Påpeker samtidig at elva ligger i Namsskogan, og at Namsskogan kommune **ikke** har krevd revisjon. De er også av den oppfatning at elva har «tilpasset seg» lav vannstand i en 50-års periode. NTE vil avvente høringa, og ikke foreslå slipp av minstevannsføring i første omgang.

Sweco rapport om Tunnsjøelva januar 2018

I tillegg til en tilstandrapport gir dette dokumentet gode beskrivelser og kostnadsberegninger av tiltak i elva. (Se sammendrag i pkt 3 ovenfor)

Vannforvaltningsplan for vannregion Trøndelag, godkjent av Klima- og Miljøparementet 04.07.2016

Her angis Tunnsjøelva som en elv med mål om godt økologisk potensial innen 2027 og at det kan aksepteres krafttap for å nå dette målet.

NVE/MD rapport 49/2013 «Vannkraftkonsesjoner som kan revideres innen 2022»

Dette er en samla oversikt med vurderinger og prioriteringer av vassdrag/tiltak.

Her fastlås det at Reguleringa i Øvre Namsen har høyeste priritet for revisjon, (som jo allerede er i gang)

- Reguleringa har stor påvirkning på landskap ,friluftsliv og naturmangfold, og middels påvirkning på fisk/fiske.
- Aktuelle tiltak som bør revideres/vurderes er: minstevannsføring, driftsvannføring, og «andre».
- Anslått krafttap(som må til for å forbedre miljøtilstanden) er lite (dvs under 5% av produksjonen.)

Vurderingene gjeldet reguleringa i øvre Namsen samla.

Utvikling av nedbørsmengder/avrenning:

I følge nedbørsstatistikk fra Namdsvatnet har nedbøren økt 25% i snitt i perioden 1980-2003 i forhold til perioden 1954-1980. Dersom avrenninga har økt tilsvarende og fortsetter å øke pga klimaendringer, vil dette kunne fjerne tapet (i forhold til opprinnelig planlagt produksjon) for produsenten ved pålegg om minstevassføring. Statistikken er vedlagt.

Namsskogankortet
Att: Namsskogan fjellstyre
Turisten 1
7890 Namsskogan

Vi mener derfor at følgende tiltak må inn som pålegg til konsesjonæren.

Tunnsjøelva:

Høyeste prioritet er minstevassføring (Jfr godkjent vannforvaltningsplan). At elva har «tilpasset seg» lav eller ingen vannføring slik som regulanten skriver, kan ikke være noe argument mot å rette opp gamle synder.

- Vi mener følgende vil gi best effekt:
 - 0,6 m³/sek i perioden fra 15. nov (etter gyting ørret) og frem til 20. juni (mye sidetilsig frem til ca 20. juni)
 - 1,2 m³/sek fra 20. juni – 15. nov da det er lite sidetilsig, mye trafikk av allmenheten og gytetid.
- Vedlikehold av eksisterende terskler og restaurering av brua ved «Finnhytta*»
- Reglement for slipp av overløpsvann ved Grøndalsdammen
- Ny bru: Det mangler ei gangbru mellom bilbrua til Kjelmofjellet og gangbrua til Admiral House. Det er lange perioder om høsten at det tappes så mye vatn i Tunnsjøelva at det er umulig å komme over, og det er langt å gå inn til området både fra øst og vest. Det bør bygges ei gangbru i området nedfor krysset til Tverrslaget.
- Samle elveløp Stormosela og Oliversela.

*Vi ser at brua som ble bygget av NTE ved «Finnhytta» da elva ble regulert har råtnet opp (den er bygget med treverk på stålbjelker og treverket har råtnet). Denne er bygget for å dekke behovet både for reindrift, skogbruk og allmenhet.

Andre prioritet:

- Brems utbredelse av ørekyt. (Den vil komme før eller seinere likevel)

Øvre deler av Namsen:

- Vi mener det må lages et overvåkingsprogram for terskelbassengene for å følge utvikling av biologisk mangfold og særlig forholdet ørret/ørekyt.

For Namsskogankortet:

Morten Aasheim (Statskog SF) , Sissel Grongstad (Namsskogan fjellstyre) , Knut Berger (Namdal Bruk AS)

Kopi til:

Namsskogan Kommune